

ת"פ 53769/12/18 - מדינת ישראל נגד סהר דיין

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 53769-12-18 מדינת ישראל נ' דיין (אחר/נוסף)

בפני
בעניין: כבוד הנשיא אביטל חן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

סהר דיין

הנאשם

גזר דין

הנאשם, יליד 10.6.1993 הורשע על יסוד הודאתו בשתי עבירות סחר בסם לפי סעיפים 19+13 א לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) תשל"ג-1973.

לפי אישום מס' 1, ביום 20.3.18 במהלך שיחות טלפוניות בין הנאשם לבין השוטר ניר ברנע, סוכם שהנאשם ימכור לשוטר סם מסוג מריחואנה תמורת 28,000 ₪. כן סוכם שהשוטר ישלם לנאשם 600 ₪ עבור עבודת השליח מטעמו.

בשעה 22:25 הגיע השוטר למקום המפגש ושאל את הנאשם בהודעת ווטסאפ, היכן השליח מטעמו. הנאשם השיב: "הם שם", ומיד לאחר מכן הגיעו אופק גול ואליהו בן דוד למקום. אופק נכנס לרכבו של השוטר, התיישב לצדו והציג לו את הסם. השוטר ספר בפני אופק שטרות כסף בסכום 6,000 ₪ ואופק מסר לו תיק המכיל סם מסוג קנבוס במשקל 458.21 גרם נטו, שחולק ל-2 שקיות.

באותה שעה, עמד אליהו סמוך לדלת רכבו של השוטר ותצפת. לאחר מסירת התיק עם הסם לידי השוטר, ביקש השוטר מאליהו להיכנס לרכבו, ולאחר שהתיישב זה במושב האחורי של הרכב, ספר השוטר את הכסף והעביר לאופק 28,600 ₪.

לפי אישום מס' 2, ביום 2.3.2018 בתל אביב, התכתבו הנאשם ואדם בשם שון שחר באמצעות אפליקציית "ווטאספ" וסיכמו ביניהם שהנאשם ימכור לשון סמים תמורת 2,100 ₪. בהמשך, מסר הנאשם לשון סמים מסוכנים תמורת הסכום האמור (לא צוינו בכתב האישום המתוקן סוג וכמות הסמים שנמכרו - א"ח).

תסקיר שירות המבחן

תסקיר מקיף בעניינו של הנאשם הוגש לבית המשפט ביום 29.7.20.

הנאשם רווק בן 27, ילד שני במשפחה המונה הורים ושלושה ילדים, מתגורר בבית הוריו ועובד כשכיר בתחום האינסטלציה. המשפחה מתגוררת בדירה שכורה, לאחר שנאלצה למכור את ביתה בשל חובות כספיים.

לדברי הנאשם בפני שירות המבחן, תפקודו לאורך השנים במסגרות החינוך היה תקין יחסית, הוא השלים 12 שנות לימוד במגמת אומנות, ועבר בהצלחה את בחינות הבגרות למעט שתיים. בשנת 2012 התגייס לצה"ל ושובץ בקורס נהיגה בבסיס צריפין. הנאשם אשר ביקש לשרת כלוחם, סירב לשרת בתפקיד נהג, הועמד לדין ונדון למאסר; בהמשך חזר בו מהתנגדותו והסכים לשרת בתפקיד אליו שובץ. לדבריו בהמשך שירותו הצבאי ערק מהצבא לתקופה בת כ- 7 חודשים, לטענתו, בהעדר מענה רפואי לבעיה ממנה סבל. לאחר שהסגיר את עצמו נשלח שוב למאסר.

בהמשך שובץ הנאשם לתפקיד מאבטח מתקנים, אך לאחר מספר חודשים קיבל פטור רפואי (לא הוצג אישור) והוא שוחרר מהצבא לאחר תקופת שירות בת חצי שנה נוספת.

לדברי הנאשם, עם שחרורו מצה"ל עבד תקופה קצרה עם אביו בעבודות אינסטלציה, לאחריה עבר לתל אביב, שם התגורר במשך 5 שנים. בשל התנהלות כלכלית שגויה, שקע בחובות כלפי גורמים שונים. החובות הלכו ותפחו עקב שהותו במעצר בית בתיק הנוכחי. לדברי הנאשם, כיום הוא נמצא בתהליך להסדרת חובותיו.

הנאשם תיאר מורכבויות שונות במערכת המשפטית, שלדעתו השפיעו על יציבות התא המשפחתי ושיתף בחשיפתו לקונפליקטים ביחסי הוריו על רקע מצב כלכלי קשה אליו נקלעה המשפחה בשל חובות שצבר אביו. הנאשם סיפר על גירושי הוריו בהיותו כבן 17, תיאר תקופה זו כמורכבת, בה ראה את הוריו במצבים לא פשוטים וחווה מצוקות שונות. לדבריו, בהמשך חידשו הוריו את הקשר הזוגי ביניהם, ושוב להתגורר יחד.

אשר לשימוש בחומרים משני תודעה, תיאר הנאשם צריכת אלכוהול בנסיבות חברתיות, ובהמשך שימוש בסמים, אשר עד מהרה הפך לשימוש אינטנסיבי והתמכרותי. לדבריו השימוש השפיע על כל מערך התנהלותו היום-יומית, הן בפגיעה ביכולתו לשמור על יציבות בתעסוקה והן בנטייתו לניהול שגרת יום מצומצמת הסובבת סביב הסמים. בשל הצורך במימון הסמים ובהעדר מקור הכנסה נקלע הנאשם לקשיים כלכליים, שהובילו אותו לסחר בסמים כדרך להשגת רווח כלכלי.

ההליך הטיפולי שעבר הנאשם

הנאשם הופנה לשירות המבחן סמוך למעצרו, בחודש 1/2018. במסגרת הקשר עם שירות המבחן שולב בחודש 2/2019 ביחידה לטיפול בהתמכרויות, תחילה בטיפול פרטני פעמיים בשבוע, ובהמשך אחת לשבוע. במקביל השתלב הנאשם במערך בדיקות שתן לגילוי שרידי סם בשירות המבחן. **מועד הפנייתו של הנאשם לשירות המבחן, לפני 3**

שנים ונכון למועד הגשת התסקיר, שומר הנאשם על ניקיון מסמים.

לאורך הקשר ביטא הנאשם מחויבות ורצינות כלפי הטיפול והתמיד בהגעתו למפגשים. הנאשם שיתף פעולה באופן מלא בשיחות הטיפוליות, שיתף בפתיחות בעולמו האישי ובחלקים מורכבים במערכת המשפטית אשר השפיעו על תפקודו לאורך השנים. במהלך הטיפול גילה הנאשם תובנות אשר לאופן בו פעל באירועי העבירות ולמניעים שעמדו בבסיס פעולותיו. במהלך הטיפול שיתף הנאשם במורכבויות שונות מתקופת ילדותו ונעשתה עמו עבודה על חיזוק הדימוי העצמי, תוך זיהוי חולשותיו וחוזקותיו, וזיהוי מצבי סיכון שעלולים להוביל לשימוש עתידי בסמים.

להתרשמות שירות המבחן, בשיחות עם הנאשם ניכר היה שהקשיים במערכת המשפטית השפיעו רבות על בחירותיו. הנאשם גדל אמנם במשפחה נורמטיבית ושומרת חוק, אך ייתכן שבשל הקשיים שעברה המשפחה, בהם היקלעותה לחובות וגירושי ההורים, לא סופקו לנאשם הצרכים הנדרשים לרבות אלו הרגשיים והפיזיים, דבר שהוביל להתדרדרות בתפקודו, לצריכת סמים ובהמשך לסחר בהם לצורך רווח כלכלי. בביצוע העבירות פעל הנאשם מתוך ניסיון לספק את צרכיו המידיים, הן ההתמכרותיים והן החומריים, ובהיותו שרוי במצב התמכרותי התקשה להציב גבול לעצמו.

צוין בתסקיר כי העו"ס המטפלת בנאשם ביחידה לטיפול בהתמכרויות התרשמה כי הנאשם אינטליגנט ובעל יכולות גבוהות להתבוננות עצמית מעמיקה, דבר אשר קידם באופן משמעותי את יכולתו לזהות את הגורמים שהובילו אותו לניהול אורח חיים התמכרותי. נמסר בתסקיר שבמשך 11 חודשים התמיד הנאשם להגיע למפגשים הטיפוליים, ניכר שיפור במצבו הרגשי והתפקודי והוא ביטא מוטיבציה להמשיך בתהליך השיקומי בו החל, לרבות השתלבותו בתעסוקה ובלמודים.

על אף תחושות תסכול וייאוש שחווה במהלך התהליך הטיפולי, הצליח להתגבר על הקשיים, השתלב בתעסוקה ופועל לקדם עצמו בתחום זה, לצורך חזרה לתפקוד נורמטיבי בתחומי החיים השונים, תוך טיפול בחובותיו הכספיים ושאיפה להתפתחות בתחום המקצועי. הנאשם ביטא חרטה על מעשיו, נטל אחריות מלאה, תוך הבנה להשלכות מעשיו ולמחיר שנדרש לשלם.

בוועדה שנערכה בעניינו של הנאשם בחודש 10/2019 בשירות המבחן הוסכם שהמטרות הטיפוליות שהוגדרו בתחילת הטיפול הושגו וניתן לסיים את הקשר עם הנאשם, אך הנאשם ביקש להמשיך את הקשר הטיפולי במסגרת שיחות מעקב.

מעדכון שהתקבל בשירות המבחן בחודש 6/2020 עלה שהנאשם בקשר מעקבי עם העו"ס המטפלת, במסגרת זו נערכים ניסיונות לסייע לנאשם להתקדם בתחום התעסוקה והלימודים.

למרות חומרת העבירות, רואה לנכון שירות המבחן לנקוט בענישה שיקומית בעניינו של הנאשם, ובכך לעודדו בהמשך התהליך השיקומי שהחל, במסגרת זו מבחן, באמצעותו ימשיך לעמוד בקשר מעקבי עם שירות המבחן ועם היחידה לטיפול בהתמכרויות. לצד צו המבחן ממליץ שירות המבחן על השתתף של"צ בהיקף 350 שעות.

להערכת שירות המבחן, גזירת מאסר בפועל, אפילו בדרך של עבודות שירות, עלולה להביא לנסיגה בתפקודו של הנאשם ולפגוע בהישגיו הטיפוליים עד כה.

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני התביעה

לטענת התביעה, מעבר לחומרה הטבועה בביצוע עבירות סחר בסמים, יש לתת משקל לביצוען של העבירות בהפרש שלושה שבועות האחת מרעותה, כשהנאשם נכון למכור את הסם זמן קצר לאחר מועד יצירת הקשר בינו לבין השוטר. נסיבות אלו וכן שוויון של העסקאות ושיטת הפעולה מעידים על נגישותו של הנאשם לסם ועל היותו "עמוק" בתוך עולם הסמים.

בשל הנזקים הנגרמים לחברה ולפרט בשל נגע הסמים, יש לתת את הבכורה לאינטרס הציבורי שבהרתעה והגנה על שלום הציבור, על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, ולהשית ענישה מחמירה על מי שהורשע בעבירות אלו.

בנסיבות העניין, עותרת המאשימה להכריז על הנאשם כעל "סוחר סמים" כמשמעו בסעיף 36 א (ב) לפקודת הסמים המסוכנים.

המאשימה סבורה כי נסיבות חייו של הנאשם כאמור בתסקיר שירות המבחן אינן מהוות תירוץ למכירת סמים ולהפצתם, ולא אמורות לבוא לידי ביטוי בגזירת עונשו. כמו כן, מפנה המאשימה לחלקים בתסקיר מהם היא למדה על צמצום אחריותו של הנאשם למעשיו, על קושי לכבד סמכות וגבולות, ועל התנהגות תוקפנית ופזיזה בקשר עם שירות המבחן - ואלו מטים לדעתה את הכף לחומרה.

בהפנותה לפסיקה רלבנטית, טענה המאשימה כי יש לקבוע מתחם ענישה נפרד לכל אחד מן האישומים; כך שבאישום הראשון ינוע המתחם בין 18 ל- 36 חודשי מאסר, ואילו באישום השני יעמוד מתחם הענישה על 10 עד 24 חודשי מאסר.

לטענת המאשימה, השינוי בתפקודו של הנאשם, עליו מצביע התסקיר, אינו עולה כדי שיקום המאפשר לסטות מהמתחם, שכן חלוף הזמן ואי ביצוע עבירות נוספות בתחום הסמים אינם חזות הכול. לטעמה של המאשימה, מעשיו של הנאשם מצויים ברף הבינוני, אך לאור ההליך הטיפולי המסוים שעבר הנאשם, יש למקמו ברף התחתון של המתחם אך לא לחרוג ממתחם הענישה.

טיעוני ההגנה

בטיעוניו לעונש התייחס הסנגור לגילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירות, למניע שעמד ברקע למעשים, לנסיבות ביצוע העבירות, באופן פזיז ולא מתוחכם, המוכיחות שלא מדובר בסוחר סמים כלל ועיקר.

לטענת הסנגור, בעת ביצוע העבירה היה הנאשם במצב קשה מאד, כשהוא מכור בעצמו לסמים ועל כתפיו מונח חוב כבד בשיעור של כ- 100,000 ₪. כן התייחס הסנגור לתקופות הלא מבטלות שבהן שהה הנאשם במעצר ובמעצר בית במסגרת ההליך המשפטי.

עוד התייחס הסנגור לתהליך השיקומי שעבר הנאשם, לזמן הרב שחלף ממועד ביצוען של העבירות, לתפקודו החיובי של הנאשם ולאורח החיים הנורמטיבי שהוא מנהל כיום.

בהפנותו לפסיקה רלבנטית, מבקש הסנגור להימנע מהרשעת הנאשם ולאמץ את המלצת שירות המבחן להסתפק בשל"צ.

במעמד הטיעונים לעונש שיתף הנאשם בתחושתו הקשה שאין מכירים בהליך הטיפולי שעבר ומורידים מערכו. הנאשם ביטא פעם נוספת חרטה על מעשיו ואמר שלעולם לא יחזור על מעשים אלו ולשימוש בסם. לדברי הנאשם, הוא עובד בבסיס מודיעין של השב"כ, וככל שיורשע יאבד את הסיווג הביטחוני ויפוטל. עוד סיפר הנאשם, על הקשר הזוגי שהוא מקיים קרוב ל- 10 שנים, על רצונו לרכוש השכלה, ולהסתדר מבחינה כלכלית. הנאשם הביע משאלה להצליח בהגשמת תכניותיו לעתיד ולהיות 'אדם טוב'.

דין וגזירת דין

מתחם העונש ההולם

בהתאם לעקרון ההלימה יש לקבוע את מתחם העונש ההולם, תוך התחשבות בערכים שנפגעו בשל ביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנוהגת.

הנאשם הורשע בביצוע שתי עבירות סחר בסם בשני אישומים שונים. בהתאם ל"מבחן הקשר ההדוק" שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14)) ראיתי לקבוע מתחם ענישה נפרד לכל אחד מן האישומים, בשים לב לכמות הסם השונה שנסחרה בכל אחד מהאישומים, התמורות השונות שהתקבלו, זהותו של הקונה בכל אחד מן האישומים ועוד.

אין צורך להכביר במילים אשר לחומרת עבירות הסמים ולנזקים הנגרמים לבריאותו, לביטחונו ולשלומו של המשתמש בסם ושל הציבור. הדברים מקבלים משנה תוקף שעה שמדובר בעבירות סחר בסם, ובתי המשפט מצווים להחמיר בענישה עם מי שנקבעה אחריותו בעבירה זו, וככלל ראוי להשית על המבצע עונש מאסר בפועל לתקופה ממושכת (ראה: רע"פ 7681/13 דקה נ' מדינת ישראל (21.01.2014); רע"פ 8408/15 חביב נ' מדינת ישראל

((09.12.2015))

על-פי אישום מס' 1, מכר הנאשם לסוכן המשטרתי סם מסוג קנבוס במשקל 458 גרם נטו תמורת 28,000 ₪. אמנם מדובר בסם שאינו נחשב לסם "קשה", אך לנוכח כמות הסם הגדולה שנמכרה, התמורה הכספית הגבוהה שהתקבלה, אספקת הסם תוך זמן קצר יחסית ממועד הדרישה, התכנון שקדם לביצוע העבירות ועירובם של משתתפים נוספים לשם הוצאת העסקה לפועל, אני סבור שמידת הפגיעה בערכים המוגנים בעבירת הסחר בסם הינה גבוהה מאד. נסיבות ביצוע העבירות מלמדות על נגישותו של הנאשם לסמים במועד ביצוע העבירה ועל היותו מעורב פעיל בעולם הסחר בסמים.

אשר לסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, נתתי דעתי להערכת שירות המבחן כי העבירות בוצעו על רקע חסכים רגשיים ופיזיים שנבעו מקשיים במערכת המשפחתית, אלו הובילו להתדרדרות בתפקודו של הנאשם, לשימוש בסמים ולצבירת חובות. בביצוע העבירות ביקש הנאשם לתת מענה לצורך המידי שלו בצריכת סם ולבעיה הכלכלית אליה נקלע.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת, במקרים דומים למקרה שלפניי, נוהגים בתי המשפט להטיל עונשי מאסר ממושכים מאחורי סורג ובריח, אליהם נלווית לעתים ענישה נוספת בדמות קנס, מאסר מותנה, פסילת רישיון נהיגה ועוד. בעפג (י-ם) 13299-02-14 **מדינת ישראל נ' שאמביק** (10.4.14) נקבע מתחם ענישה הנע בין 12 ל-24 חודשים בעבירה של מכירת כ-100 גרם חשיש לסוכן משטרתי תמורת 2,350 ש"ח, באותן נסיבות מדובר היה בנאשם שהוכרז כ"סוחר סמים", בעל עבר פלילי עשיר, לרבות בעבירות סמים לסוגיהם, שריצה עונשי מאסר רבים. בעת מתן גזר הדין היה הנאשם מצוי בהליך גמילה.

בעפג (י-ם) 65233-03-17 **רוזנברג נ' מדינת ישראל** (26.6.2017) אושר מתחם ענישה הנע בין מס' חודשי מאסר ל-10 חודשים שנקבע בגזר הדין, במסגרתו הורשע המערער בשתי עבירות מכירת סמים לסוכן משטרתי, עמו היה ביחסי ידידות (בעבר רכש הסוכן המשטרתי סמים עבור המערער). בשתי הזדמנויות שונות מכר המערער לסוכן כ-50 גרם קנביס תמורת 5,500 ₪. בקביעת מתחם העונש ההולם נתן בית המשפט משקל לעובדה שהסם סופק על רקע חברתי ואינו סחר בסמים במובן הרגיל, והביאן בחשבון בקביעת מתחם העונש ההולם לעבירה. ברע"פ 2319/16 **אברמס נ' מדינת ישראל** (18.5.2016) נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של ביהמ"ש המחוזי שבגדרו נדחה ערעור על גזר דין בו נקבע מתחם ענישה הנע בין מס' חודשי מאסר ל-18 חודשים בגין מכירת סם מסוג חשיש במשקל 90.11 ברוטו לסוכן משטרתי.

בהתאם לכללי הבניית ענישה אני סבור שמתחם העונש באישום מס' 1 נע בין מספר חודשי מאסר ל-24 חודשי מאסר בפועל.

על-פי אישום מס' 2 מסר הנאשם לקונה סמים תמורת 2,100 ₪. אין לדעת באיזה סם מדובר, מה הכמות שנמכרה, כיצד בוצעה מסירת הסם לקונה, ותוך כמה זמן נמסר הסם ממועד הדרישה. בהעדר נתונים, יש להשלים נתונים אלו באופן המקל עם הנאשם. לשם כך, אניח לאור התמורה שהתקבלה מהעסקה, שמדובר במכירת עשרות גרמים של סם מסוג קנביס שהועברו ע"י הנאשם ישירות לקונה.

בנסיבות אלו, אני סבור שמידת הפגיעה בערכים המוגנים בינונית; בהינתן מתחם העונש שנקבע בעפג (י-ם) 13299-02-14 שאוזכר לעיל באבחנות הנדרשות, יש לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין מספר חודשי מאסר לבין 8 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים לנאשם

הנאשם כיום כבן 27, נעדר עבר פלילי, ועומד לדין פלילי זו הפעם הראשונה.

מתסקיר שירות המבחן עולה כי ברקע לביצוע העבירות עומדים קשיים ומורכבויות במשפחת המוצא אשר לא זכו למענה טיפולי, אלו הובילו להתדרדרות בתפקודו של הנאשם, ובכלל זה לשימוש בסמים שהתפתח עם הזמן להתמכרות וכן לצבירת חובות גבוהים.

הנאשם הודה בביצוע העבירות, נטל אחריות על מעשיו וביטא חרטה, תוך שהוא מבין את חומרת מעשיו ואת המחיר שהוא משלם בעקבות ביצוע העבירות.

הנאשם שיתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן והן עם היחידה לטיפול בהתמכרויות והשלים הליך טיפולי משמעותי; אף לאחר שהוחלט בשירות המבחן על סיום הקשר עם הנאשם משהושגו יעדי הטיפול, בחר הנאשם להמשיכו ונכון לדיווח מחודש יוני 2020, המשיך הנאשם בקשר מעקבי עם עו"ס היחידה.

לפי הידוע לבית המשפט, מחודש 3/2019 שומר הנאשם על ניקיון מסמים.

הנאשם פועל להסדרת חובותיו, במהלך ההליך המשפטי השתלב בתעסוקה והוא פועל להתקדם במישור זה ואף במסגרת לימודית.

הסנגור עותר לסיום התיק בהעדר הרשעה ואולם נוכח כמות הסמים שנמכרו ומידת מעורבותו של הנאשם השאלה שצריכה להישאל הינה שונה:

האם בנסיבות אלו, ניתן לאמץ את המלצת שירות המבחן להסתפק בצו של"צ ולהימנע מהשתת עונש מאסר בפועל?

סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין מסייג את האפשרות לחרוג ממתחם העונש ההולם במקרים שבהם **"מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה"**. החוק אינו מפרט מהם עבירות ומידת אשם בעלי חומרה יתרה. בית המשפט העליון חזר וקבע כי בעבירות סחר מסם, ראוי להשית עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח, ולתת מעמד בכורה לאינטרס הציבורי שבהגנה על הציבור מפני נזקי הסמים לחברה (ראו: רע"פ 7681/13 ורע"פ 8408/15 שאוזכרו לעיל). לצד זאת, הענישה היא לעולם אינדיווידואלית ויש לפעול בכל מקרה ומקרה לגופו, בהתאם לנסיבותיו (ע"פ 1307/15 פלוני נ' מדינת ישראל (1.4.15)). אין לקבוע כלל-על שלעולם לא ניתן להעדיף את שיקול השיקום כאשר העבירה חמורה (ע"פ 5936/13 פלוני נ' מדינת ישראל (14.1.15)).

מבלי להקל ראש בעבירות שביצע הנאשם ומחומרתן, אני סבור שלנוכח היציבות שמגלה הנאשם מזה זמן רב, השינוי החיובי שחל בכל מישורי חייו, חלוף הזמן (כ- 3 שנים) ממועד ביצוע העבירות, תפקודו התקין ושומר החוק, ניקיונו מסמים זו תקופה ארוכה, ההליך השיקומי המשמעותי שעבר ובחירתו ורצונו בהמשך ליוויו ע"י

שירות המבחן, מעידים על שיקום של ממש שעבר הנאשם, ויש להעדיפו על פני שיקולי הענישה האחרים. לשם כך נכון לסטות ממתחם הענישה ההולם.

בע"פ 8092/04 חביב נ' **מדינת ישראל** (10.9.2006) הורשע הנאשם בבית המשפט המחוזי בין היתר, ב-4 עבירות סחר בסם מסוג קנביס במשקל כולל של כ- 13,500 ק"ג ברוטו שבוצעו מול סוכן משטרה והחזקת סם קנביס שלא לצריכה עצמית במשקל 20 ק"ג, ונדון ל-40 חודשי מאסר בפועל. המערער בעל עבר פלילי מכביד, שהה בעת ביצוע העבירות בקהילה טיפולית לגמילה מסמים במסגרת חלופת מעצר. בית המשפט העליון הקל בעונשו של המערער ובמקום 40 עונשי מאסר שהושתו עליו בגזר הדין, דן את הנאשם לצו של"צ בהיקף 600 שעות באומרו:

"המקרה שלפנינו הוא מורכב וקשה, ומעלה התנגשות חדה בין שיקולים נוגדים בתהליך הענישה. המערער היה עד לעת האחרונה עברין מועד רב מעללים... הוא נכנס ויצא מבתי הכלא לאורך השנים, ובהליך זה הורשע בעבירות סחר בסמים בכמויות מופלגות... על רקע זה, מאמצי השיקום שהושקעו במערער, ותוצאותיה של השקעה זו הינם מרשימים במיוחד. תהליך שיקום המערער לא היה קצר. הוא נמשך מאז 2003, ולקחו בו חלק גורמים טיפוליים שהשקיעו את מיטב כוחם ומיומנותם המקצועית ביעד השיקומי המורכב הזה. המערער עצמו נרתם להשגת המטרה, ועשה מאמץ עילאי להשתלב במסגרת הטיפולית, לשתף עימה פעולה, לעמוד במבחן ולא למעוד. עד כה, נראה כי מטרת השיקום הגשימה את עצמה. המערער סיים את ההליך הטיפולי בהוסטל, וכיום יצא לחיים עצמאיים, ובליווי גורמי המקצוע הוא מתפקד בצורה ראויה, דואג לפרנסתו, ומקיים קשר עם המסגרת הטיפולית ככל שנדרש. הישג שיקומי זה הוא נדיר במקומו, במיוחד מקום שמדובר בגמילה מסמים. על שום נדירותו וייחודו, בולט הצורך לתת לו משקל נכבד במסגרת שיקולי הענישה... עם זאת, בכל מקרה, יש לשלב את השיקולים הנוגדים בענישה לנוסחה מאוזנת ומידתית שתייחס את המשקל היחסי הראוי למיגון השיקולים וההיבטים מבחינת אינטרס הציבור ואינטרס הפרט כאחד.

בענייננו, גם אם חומרת העבירות בהן הורשע המערער ורקעו הפלילי המכביד הקודם היו מצדיקים במצב אחר עונש מחמיר ומאסר בפועל ארוך, הרי הישגי השיקום המיוחדים שהושגו כאן, וההשקעה הרבה - הן מצד המערער והן מצד מערכת הרווחה - שהביאה להישגים אלה, מצדיקים באיזון כולל מתן משקל נכבד לגורם זה. המסקנה הנובעת מכך היא כי אין מקום, בנסיבות ענין זה, להותיר את עונש המאסר בפועל על כנו, מחשש כי הוא עלול לדרדר את המערער להשפעות שליליות של גורמים עברייניים, ולשים לאל או לסכן את המאמצים הכבירים שהושקעו בשיקומו.

הטענות בעניין ביטול הרשעתו של הנאשם והכרזתו כ"סוחר סמים"

אשר לבקשת הנאשם לביטול הרשעתו בדין, הכלל הוא כי **"בענייני סחר בסמים אי הרשעה צריכה להיות נדירה שבנדירות, נוכח חומרתה - חוטא ומחטיא את הזולת"** (רע"פ 873/12 פלוני נגד **מדינת ישראל** (2.2.2012)). אני סבור שחומרת העבירות בשילוב העדר ראיות להוכחת קיומו של נזק קונקרטי שייגרם בהותרת הרשעת הנאשם על כנה, אינם מצדיקים לבטל את ההרשעה, וכפי שצינתי לעיל ההתלבטות בתיק מצויה במתחם שבין מאסר כולל מאסר בעבודות שירות לבין השל"צ מלווה במבחן עליו המליץ שירות המבחן.

אשר לבקשת המאשימה להכרזת הנאשם כ"סוחר סמים" - בכתב האישום לא הודיעה המאשימה על בקשתה בעניין זה
עמוד 8

ואף לא במסגרת כתב האישום המתוקן שהוגש; לראשונה הועלתה הבקשה במעמד הטיעונים לעונש. על פי הוראת סעיף 36א(ב) לפקודת הסמים ההכרזה על נאשם כ"סוחר סמים", צריכה להיעשות במסגרת הכרעת הדין, ולפיכך על המאשימה להגיש בקשה זו קודם להכרעת הדין. עם זאת, בנסיבות שבהן אין בהעלאת הבקשה באיחור כדי לגרום לנאשם עיוות דין, לגרום לחוסר צדק בולט או לקפח את זכויותיו, לא יימנע בית המשפט מלקבלה רק בשל האיחור (רע"פ 7819/15 סלור נ' מדינת ישראל (22.5.2016)).

אני נדרש לשאלת השפעת האיחור בהגשת הבקשה על זכויותיו של הנאשם, שכן גם לו הייתי קובע שניתן להיעתר לבקשה על אף העלאתה באיחור, הרי שבנסיבות המקרה שלפניי מתקיימים "נימוקים מיוחדים" (סעיף 36 א(ב) לפקודת הסמים המסוכנים), שלא להכריז על הנאשם כסוחר סמים, זאת לנוכח הליך השיקום המשמעותי שעבר הנאשם ועודנו עובר, והחשש כי הכרזתו כ"סוחר סמים" תפגע בשיקומו.

אני מקבל את דעתי של שירות המבחן ולפיה בדרך בה צועד הנאשם כיום, הטלת מאסר בפועל - ולו בדרך של עבודות שירות - תסיגו אחר ותחבל ממשית בהליך השיקומי שעבר. בדרך זו ייפגע האינטרס האישי של הנאשם והן האינטרס הציבורי, שבשיקומו, בהגנה על שלום הציבור ובטחונו.

נתתי משקל לשהותו של הנאשם במעצר בתיק שלפניי מיום 17.12.18 ועד ליום 21.1.19 ולהיותו נתון תחת תנאים מגבילים במשך תקופה ארוכה.

עיקר ההתלבטות בסוף הדרך הייתה בשאלה האם לגזור את דינו של הנאשם בעבודות שירות או לרדת מדרגה נוספת ולהסתפק בשל"צ.

שירות המבחן הסביר כי לדעתו, השתת עונש מאסר גם בדרך של עבודות שירות יסיט את הנאשם ממסלולו, יגדע את מטה לחמו, את יכולותיו להחזיר את חובותיו ויחבל בשיקומו. מנגד, קשה עליי מאוד לסיים תיק זה נוכח הכמות הגדולה של הסם, למרות השיקום, ללא ענישה משמעותית. בסופו של יום ומבלי להקל ראש, הסתפקתי בענישה הפותחת לרווחה את דלת השיקום ומאפשרת לנאשם שבפניי להתחיל לאחר 3 שנים בחיים ללא אבן הריחיים של ריצוי תקופת מאסר, גם לא בעבודות שירות.

לאור האמור לעיל, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. צו של"צ לפיו יבצע הנאשם שעות שירות לתועלת הציבור בהיקף 350 שעות, בהתאם לתכנית שתוגש לאישור בית המשפט. ביצוע השל"צ יסתיים בתוך 12 חודשים.
2. 10 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך תקופה בת 36 חודשים מהיום, אם יעבור הנאשם משך תקופה זו עבירה על פקודת הסמים המסוכנים מסוג פשע.

3. 4 חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך תקופה בת 36 חודשים מהיום, אם יעבור הנאשם משך תקופה זו עבירה על פקודת הסמים המסוכנים מסוג עוון.

4. קנס כספי בסך 10,000 ₪ הקנס ישולם ב-20 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.3.21.
היה ושני תשלומים רצופים לא ישולמו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

5. הנאשם יעמוד תחת צו מבחן למשך שנה לצורך ליווי בתהליכי שיקומו והתפתחותו האישית.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, 03 ינואר 2021, בנוכחות הצדדים.